ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

15. října 2009 *

Ve věci C-101/08,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Cour de cassation (Lucembursko) ze dne 21. února 2008, došlým Soudnímu dvoru dne 5. března 2008, v řízení

Audiolux SA a další

proti

Groupe Bruxelles Lambert SA (GBL) a dalším,

Bertelsmann AG a dalším,

* Jednací jazyk: francouzština.

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení K. Lenaerts, předseda třetího senátu a zastupující předseda čtvrtého senátu, senátu, R. Silva de Lapuerta, G. Arestis, J. Malenovský a T. von Danwitz (zpravodaj), soudci,

generální advokátka: V. Trstenjak,
vedoucí soudní kanceláře: N. Nančev, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 30. dubna 2009,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za Audiolux SA a další A. Elvingerem a M. Elvingerem, advokáty,

– za Groupe Bruxelles Lambert SA (GBL) a další J. Loeschem, G. Loeschem a P. Van Ommeslaghem, advokáty,

– za Bertelsmann AG a další G. Harlesem a P.-E. Partschem, advokáty,

– za francouzskou vládu G. de Berguesem a J.-C. Graciou, jako zmocněnci,

– za Irsko D. O'Haganem, solicitor, ve spolupráci s D. Barnivillem, SC, a A. O'Neillem, BL,

– za polskou vládu M. Dowgielewiczem, jako zmocněncem,

– za Komisi Evropských společenství G. Braunem a O. Beynet, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 30. června 2009,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká otázky, zda v právu Společenství existuje obecná zásada rovnosti akcionářů, na jejímž základě jsou menšinoví akcionáři chráněni povinností většinového akcionáře, který ovládl nebo ovládá společnost, nabídnout jim odkoupení jejich akcií za stejných podmínek, jaké byly sjednány při

nabytí podílu v této společnosti, prostřednictvím kterého většinový akcionář ovládl společnost nebo v ní zvýšil svůj vliv, a případně i časových účinků této zásady.

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi menšinovými akcionáři společnosti RTL Group (dále jen „RTL“) na straně jedné a společnostmi Groupe Bruxelles Lambert SA (GBL) (dále jen „GBL“), Bertelsmann AG (dále jen „Bertelsmann“) a RTL na straně druhé, ve věci dohod uzavřených mezi společnostmi GBL a Bertelsmann.

Právní rámec

3 Podle pátého bodu odůvodnění druhé směrnice Rady 77/91/EHS ze dne 13. prosince 1976 o koordinaci ochranných opatření, která jsou na ochranu zájmů společníků a třetích osob vyžadována v členských státech od společností ve smyslu čl. 58 druhého pododstavce Smlouvy při zakládání akciových společností a při udržování a změně jejich základního kapitálu, za účelem dosažení rovnocennosti těchto opatření (Úř. věst. 1977, L 26, s. 1; Zvl. vyd. 17/01, s. 8):

„[…] je nezbytné, s ohledem na cíle uvedené v čl. 54 odst. 3 písm. g), aby právní předpisy členských států zajišťovaly při zvyšování nebo snižování základního kapitálu dodržování zásad rovného zacházení s akcionáři [akcionářů], kteří jsou ve stejném postavení, a ochrany věřitelů, jejichž pohledávky vznikly před rozhodnutím o snížení základního kapitálu, a harmonizovaly provádění těchto zásad.“

4 Článek 20 odst. 1 této směrnice stanoví:

„1. Členské státy mohou vyloučit použití článku 19 [podřizujícího nabývání vlastních akcií společností určitým podmínkám] na

[…]

d) akcie nabyté na základě právní povinnosti nebo v důsledku soudního rozhodnutí k ochraně menšinových akcionářů například v případě sloučení, změny předmětu nebo právní formy společnosti, přenesení sídla společnosti do zahraničí nebo zavedení omezení pro převod akcií;

[…]

f) akcie nabyté pro odškodnění menšinových akcionářů spojených společností;

[…]“

5 Článek 42 směrnice 77/91 uvádí:

„Pro účely uplatňování této směrnice zajistí právní předpisy členských států rovné zacházení všem akcionářům ve stejném postavení.“

6 Podle bodu 6 doporučení Komise 77/534/EHS ze dne 25. července 1977, kterým se zavádí Evropský kodex chování v oblasti transakcí s cennými papíry (Úř. věst. L 212, s. 37):

„[…] Komise mohla na základě konzultací dotčených kruhů ostatně konstatovat, že ohledně těchto zásad zde existuje široký konsensus“. *(neoficiální překlad)*

7 Bod 11 písm. C tohoto doporučení stanoví:

„*Třetí obecná zásada* se týká rovnosti akcionářů.

Komise považovala navzdory určité kritice za nezbytné zachovat zásadu rovného zacházení a znázornila její použití dvěma doplňkovými ustanoveními, přičemž důraz je kladen na konkrétní povinnost zveřejňování.

V sedmnáctém doplňkovém ustanovení je zmiňováno rovné zacházení s ostatními akcionáři při převodu kontrolního podílu, avšak připouští se, že by ochrana těchto akcionářů mohla být zajištěna i jinak, aby byla zohledněna skutečnost, že v Německu jsou práva většinového akcionáře zákonem omezena.

[…]“ *(neoficiální překlad)*

8 První a třetí obecná zásada Evropského kodexu chování (dále jen „kodex chování“), připojené k doporučení 77/534, stanoví:

„1. Cíl tohoto kodexu a obecné zásady by měly být dodržovány i v případech výslovně neupravených doplňkovými ustanoveními.

Každá transakce na trzích s cennými papíry předpokládá dodržení nejen litery, ale i ducha platných právních a správních předpisů v každém státě, jakož i zásad řádného chování uplatňovaných na těchto trzích či doporučených tímto kodexem.

[…]

3. Všem držitelům cenných papírů téhož druhu emitovaných stejnou společností je nutno zabezpečit rovné zacházení; zejména je nutno zohlednit právo všech

akcionářů na rovné zacházení při každém úkonu, jehož přímým či nepřímým důsledkem je převod podílu, který umožňuje *de iure* nebo *de facto* ovládnutí společnosti, jejíž cenné papíry jsou obchodovány na trhu.“ *(neoficiální překlad)*

9 Sedmnácté doplňkové ustanovení Evropského kodexu chování uvádí:

„Operace, jejímž důsledkem je převod kontrolního podílu ve smyslu třetí obecné zásady, nesmí být provedena, aniž by byli informováni ostatní akcionáři a orgány dozoru nad trhem.

Je žádoucí, aby možnost převodu cenných papírů byla za stejných podmínek poskytnuta všem akcionářům společnosti, která byla ovládnuta, ledaže požívají jiné ochrany, která může být považována za rovnocennou.“ *(neoficiální překlad)*

10 Podle čl. 4 odst. 2 směrnice Rady 79/279/EHS ze dne 5. března 1979 o koordinaci podmínek pro přijetí cenných papírů ke kotování na burze cenných papírů (Úř. věst. L 66, s. 21) musejí emitenti cenných papírů, které jsou přijaty ke kotování, dodržet povinnosti uvedené ve schématu C, jež je přílohou této směrnice.

11 Uvedená směrnice totiž obsahuje ve své příloze schéma C, jehož předmětem jsou „povinnosti společnosti, jejíž akcie jsou přijaty ke kotování na burze cenných papírů“. V bodu 2 písm. a) tohoto schématu C je upřesněno, že „společnost musí zajistit rovné zacházení se všemi akcionáři, kteří jsou ve stejném postavení“.

12 Toto ustanovení bylo převzato v čl. 65 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/34/ES ze dne 28. května 2001 o přijetí cenných papírů ke kotování na burze cenných papírů a o informacích, které k nim mají být zveřejněny (Úř. věst. L 184, s. 1; Zvl. vyd. 06/04, s. 24), kterou byla podle jejího čl. 111 odst. 1 směrnice 79/279 zrušena.

13 Článek 65 směrnice 2001/34 byl nicméně podle čl. 32 odst. 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/109/ES ze dne 15. prosince 2004 o harmonizaci požadavků na průhlednost týkajících se informací o emitentech, jejichž cenné papíry jsou přijaty k obchodování na regulovaném trhu, a o změně směrnice 2001/34/ES (Úř. věst. L 390, s. 38) s účinkem ode dne 20. ledna 2007 zrušen. Článek 17 směrnice 2004/109, nazvaný „Informační požadavky na emitenty, jejichž akcie jsou přijaty k obchodování na regulovaném trhu“, ve svém odstavci 1 stanoví:

„Emitent akcií přijatých k obchodování na regulovaném trhu zajistí rovné zacházení se všemi držiteli akcií, kteří jsou ve stejném postavení.“

14 Podle osmého a desátého bodu odůvodnění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/25/ES ze dne 21. dubna 2004 o nabídkách převzetí (Úř. věst. L 142, s. 12; Zvl. vyd. 17/02, s. 20):

„(8) V souladu s obecnými zásadami práva Společenství, a zejména s právem na spravedlivý proces, by měl být za patřičných podmínek připuštěn přezkum rozhodnutí správního orgánu nezávislým soudem. […]

[…]

(10) Povinnost učinit nabídku všem držitelům cenných papírů by neměla platit pro ty ovládající držitele, kteří již existují ke dni vstupu vnitrostátního právního předpisu provádějícího tuto směrnici v platnost.“

15 Podle jejího čl. 1 odst. 1 se tato směrnice použije na veřejné nabídky týkající se cenných papírů společností, které se řídí právem členského státu, pokud jsou jejich cenné papíry přijaty k obchodování na regulovaném trhu.

16 Článek 3 této směrnice, nazvaný „Obecné zásady“, v odst. 1 písm. a) a odst. 2 písm. a) stanoví:

„1. Za účelem uplatňování této směrnice členské státy zajistí dodržování těchto zásad:

a) všem držitelům cenných papírů cílové společnosti stejného druhu musí být poskytnuto rovnocenné zacházení; kromě toho, pokud některá osoba ovládne společnost, musí být ostatní držitelé cenných papírů chráněni;

[…]

2. Aby zajistily dodržení zásad stanovených v odstavci 1, členské státy:

a) zajistí, aby byly dodržovány minimální požadavky stanovené v této směrnici […]“

17 Článek 5 směrnice 2004/25, nazvaný „Ochrana menšinových akcionářů, povinná nabídka a spravedlivá cena“, v odst. 1 a 4 stanoví:

„1. Pokud fyzická či právnická osoba v důsledku toho, že je sama nebo prostřednictvím osob jednajících ve shodě s ní nabude, drží cenné papíry společnosti uvedené v čl. 1 odst. 1, které, po přičtení ke stávající držbě takových cenných papírů této osoby a k držbám cenných papírů osob jednajících ve shodě s ní, této osobě přímo či nepřímo dávají zvláštní procento hlasovacích práv v této společnosti, a tím jí zajišťují ovládnutí této společnosti, zajistí členské státy, aby byla tato osoba povinna učinit nabídku jako prostředek ochrany menšinových akcionářů společnosti. Taková nabídka je co nejdříve adresována všem držitelům těchto cenných papírů na všechny cenné papíry v jejich držení za spravedlivou cenu definovanou v odstavci 4.

[…]

4. Za spravedlivou se považuje nejvyšší cena, kterou za stejné cenné papíry zaplatí předkladatel nabídky nebo osoby jednající ve shodě s ním v období, které určí členské státy jako období nejméně šesti měsíců a nejvíce dvanáct měsíců před nabídkou uvedenou v odstavci 1 […]“

18 Článek 16 této směrnice, nazvaný „Odkoupení na žádost menšinového akcionáře“, stanoví:

„1. Členské státy zajistí, aby se po nabídce učiněné všem držitelům cenných papírů cílové společnosti na všechny jejich cenné papíry použily odstavce 2 a 3.

2. Členské státy zajistí, aby držitel zbývajících cenných papírů mohl požadovat, aby od něj předkladatel nabídky odkoupil jeho cenné papíry za spravedlivou cenu za stejných okolností, jaké stanoví čl. 15 odst. 2.

3. Ustanovení čl. 15 odst. 3 až odst. 5 se použijí obdobně.“

19 Článek 15 odst. 2 uvedené směrnice, na který odkazuje tento čl. 16 odst. 2, stanoví prahovou hodnotu požadovaného podílu na 90 % základního kapitálu spojeného s hlasovacími právy. Tentýž čl. 15 odst. 5, na který odkazuje čl. 16 odst. 3 směrnice 2004/25, stanoví, že členské státy zajistí, aby byla zaručena spravedlivá cena.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

20 Audiolux SA a ostatní žalobci v původním řízení (dále jen společně „Audiolux“) jsou menšinovými akcionáři ve společnosti RTL, jejíž akcie jsou kotovány na regulovaných burzovních trzích v Lucemburku, Bruselu a Londýně.

21 Jak vyplývá ze spisu, GBL držela před událostmi, které vedly ke sporu v původním řízení, 30 % akcií v RTL. Bertelsmann držela 80% podíl v Bertelsmann Westdeutsche TV GmbH, ostatních 20 % držela Westdeutsche Allgemeine Zeitungsverlagsgesellschaft E. Brost & J. Funke GmbH & Co. Bertelsmann Westdeutsche TV GmbH držela 37 % akcií v RTL, britská skupina Pearson Television držela 22 % a zbývajících 11 % akcií držela veřejnost, mimo jiné Audiolux.

22 Prostřednictvím několika transakcí, které proběhly v první polovině roku 2001, převedla GBL svůj 30% podíl na kapitálu společnosti RTL na společnost Bertelsmann výměnou za 25 % kapitálu této společnosti.

23 Následně Bertelsmann nabyla v prosinci roku 2001 podíl od Pearson Television a RTL provedla „delisting" svých cenných papírů z Londýnské burzy, který nabyl účinnosti dne 31. prosince 2002.

24 Převod podílu vlastněného GBL na společnost Bertelsmann byl předmětem rozsudku tribunal d'arrondissement (Lucembursko) ze dne 8. července 2003, kterým byly zamítnuty žaloby Audiolux z důvodu, že neměly oporu v žádné normě či právní zásadě uznávané lucemburským právem. Tyto žaloby se týkaly zejména platnosti transakcí směřujících k převodu tohoto podílu a náhrady škody způsobené nedodržením povinnosti nabídnout žalobcům výměnu jejich akcií v RTL za akcie společnosti Bertelsmann za stejných podmínek, jaké byly sjednány s GBL.

25 Podle tohoto rozsudku neupravuje lucemburské pozitivní právo společností právo menšinových akcionářů převést jejich cenné papíry za stejných podmínek, když významný akcionář převádí své cenné papíry na jiného významného akcionáře. Rovněž lucemburská burzovní právní úprava nemůže sloužit jako právní základ přezkoumávaných žalob. V uvedeném rozsudku je zvláště konstatováno, že žádné ustanovení lucemburského práva neprovádí doporučení 77/534.

26 „Delisting“ cenných papírů společnosti RTL z Londýnské burzy byl předmětem rozsudku tribunal d'arrondissement ze dne 30. března 2004, kterým byly zamítnuty žaloby podané Audiolux, jež se týkaly zejména povinnosti zvýšit veřejný úpis akcií společnosti RTL a nestahovat tyto cenné papíry z kotování na Londýnské burze.

27 Cour d'appel (Lucembursko) tyto dvě věci spojil a poté tyto rozsudky potvrdil, přičemž uvedl, pokud jde o rozsudek ze dne 8. července 2003, že se věc týká otázky, zda existuje obecná zásada, podle které se menšinoví akcionáři lucemburské společnosti kotované na burze mohou dovolávat práva na rovné zacházení ze strany většinových akcionářů během převodu značného podílu v této společnosti. V tomto ohledu má odvolací soud za to, že žádná obecná zásada rovnosti akcionářů nemůže platit jako pozitivní právo a sloužit jako právní základ pro tvrzení odvolatelů.

28 Kasační opravný prostředek podaný Audiolux směřuje pouze proti těm ustanovením uvedeného rozsudku, která potvrzují rozsudek ze dne 8. července 2003. Audiolux v něm uplatňuje porušení obecné zásady rovnosti akcionářů a požaduje, aby s ním bylo zacházeno stejně, jako bylo zacházeno se společností GBL při převodu jejího podílu ve společnosti RTL na společnost Bertelsmann, spojeném s prémii za ovládání.

29 Za těchto podmínek se Cour de cassation rozhodl přerušit řízení a předložit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Vycházejí odkazy na rovné zacházení s akcionáři a konkrétněji na ochranu menšinových akcionářů

(a) v článcích 20 a 42 druhé směrnice ‚o společnostech‘ 77/91 […],

(b) ve ‚třetí obecné zásadě' a v ‚sedmnáctém doplňkovém ustanovení' doporučení [77/534],

(c) v bodě 2 písm. a) schématu C v příloze směrnice 79/279 […] převzatého do směrnice [2001/34],

(d) v čl. 3 odst. 1 písm. a) směrnice 2004/25 […], s přihlédnutím k osmému bodu odůvodnění této směrnice,

z obecné zásady práva Společenství?

2) Musí se v případě kladné odpovědi na první otázku tato obecná zásada práva Společenství použít pouze ve vztazích mezi společností a jejími akcionáři, nebo naopak musí platit i ve vztazích mezi většinovými akcionáři, kteří ovládají nebo ovládli společnost, a menšinovými akcionáři této společnosti, zvláště v případě společnosti, jejíž akcie byly kotovány na burze cenných papírů?

3) Musí být v případě kladné odpovědi na obě předcházející otázky tato obecná zásada práva Společenství s ohledem na časovou posloupnost odkazů uvedených v první otázce považována za existující a použitelnou ve vztazích mezi většinovými a menšinovými akcionáři ve smyslu druhé otázky již před vstupem výše uvedené směrnice 2004/25/ES v platnost, a v projednávaném případě, před spornými skutečnostmi, ke kterým došlo v první polovině roku 2001?"

K předběžným otázkám

K přípustnosti

30 Bertelsmann zpochybňuje přípustnost žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce a tvrdí, že v ní není dostatečně popsán právní a skutkový rámec, který se vztahuje k položeným otázkám.

31 I když je pravda, že předběžná otázka položená vnitrostátním soudem je nepřípustná, pokud Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (viz rozsudek ze dne 14. prosince 2006, Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio, C-217/05, Sb. rozh. s. I-11987, bod 28 a citovaná judikatura), je třeba uvést, že v projednávaném případě předkládací rozhodnutí umožňuje určit rozsah položených otázek a skutečně poskytlo zúčastněným možnost předložit jejich vyjádření v souladu s článkem 23 statutu Soudního dvora, jak je patrné z obsahu vyjádření předložených v rámci tohoto řízení. Soudní dvůr tedy disponuje dostatečným množstvím poznatků o právním rámci a skutkových okolnostech sporu v původním řízení, aby mohl provést výklad dotyčných pravidel Společenství a poskytnout užitečnou odpověď na položené otázky.

K první a druhé otázce

32 Podstatou těchto otázek předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda v právu Společenství existuje obecná zásada rovnosti akcionářů, na jejímž základě jsou menšinoví akcionáři chráněni povinností většinového akcionáře, který ovládl nebo ovládá společnost, nabídnout jim odkoupení jejich akcií za stejných podmínek, jaké byly sjednány při nabytí podílu v této společnosti, prostřednictvím kterého většinový akcionář společnost ovládl nebo v ní zvýšil svůj vliv.

33 V tomto ohledu předkládající soud odkazuje na řadu ustanovení sekundárního práva Společenství, a to na články 20 a 42 směrnice 77/91, třetí obecnou zásadu a sedmnácté doplňkové ustanovení kodexu chování, na bod 2 písm. a) schématu C v příloze směrnice 79/279, jakož i na čl. 3 odst. 1 písm. a) směrnice 2004/25 s přihlédnutím k osmému bodu odůvodnění této směrnice

34 Je třeba bez dalšího uvést, že pouhá okolnost, že sekundární právo Společenství obsahuje některá ustanovení týkající se ochrany menšinových akcionářů, nedostačuje sama o sobě k závěru, že existuje obecná zásada práva Společenství, zejména jestliže je jejich působnost omezena na přesně vymezená a určitá práva. Jediným účelem přezkumu ustanovení zmíněných předkládajícím soudem je tedy ověřit, zda tato ustanovení poskytují přesvědčivé informace o existenci zkoumané zásady. V tomto ohledu je třeba upřesnit, že tato ustanovení mají informativní hodnotu jen tehdy, pokud jsou upravena závazně (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 23. listopadu 1999, Portugalsko v. Rada, C-149/96, Recueil, s. I-8395, bod 86, jakož i ze dne 12. července 2001, Jippes a další, C-189/01, Recueil, s. I-5689, bod 74), a vyplývá z nich přesně určený obsah zkoumané zásady (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Jippes a další, bod 73).

35 Zaprvé je třeba konstatovat, že rozsah výše uvedených ustanovení směrnic 77/91 a 79/279 je omezen na přesně určené situace, které se nevztahují k takové situaci, o niž se jedná ve věci v původním řízení.

36 Odkazy na ochranu menšinových akcionářů v článku 20 směrnice 77/91 totiž neposkytují informace svědčící o existenci obecné zásady práva Společenství, nýbrž jejich účelem, jak vyplývá z jejich znění, je pouze upřesnit cíle, k jejichž uskutečnění mohou členské státy za určitých podmínek vyloučit použití článku 19 této směrnice.

37 Stejně tak se povinnost zajistit rovné zacházení s akcionáři, kteří se nacházejí ve stejném postavení, uvedená v článku 42 směrnice 77/91, použije, jak vyplývá ze vsuvky „pro

účely uplatňování této směrnice“, pouze v rámci této směrnice, to znamená, jak je upřesněno v pátém bodu odůvodnění této směrnice, při zvyšování nebo snižování základního kapitálu. Uvedený článek se tudíž použije na situace zcela odlišné od situací, na něž se vztahuje povinnost, která přísluší ve věci v původním řízení většinovému akcionáři na základě údajné obecné zásady práva Společenství, jejíž existenci Audiolux tvrdí.

38 Závěr, že pravidlo rovného zacházení s akcionáři upravené v uvedeném článku 42 není podle vůle zákonodárce Společenství určeno k tomu, aby bylo použito mimo rámec směrnice 77/91, je potvrzeno cílem této směrnice.

39 Cílem uvedené směrnice je totiž pouze zaručit akcionářům minimální úroveň ochrany ve všech členských státech (viz rozsudky ze dne 12. března 1996, Pafitis a další, C-441/93, Recueil, s. I-1347, bod 38; ze dne 19. listopadu 1996, Siemens, C-42/95, Recueil, s. I-6017, bod 13, jakož i ze dne 18. prosince 2008, Komise v. Španělsko, C-338/06, Sb. rozh. s. I-10139, bod 23).

40 Krom toho je třeba zdůraznit, že článek 42 směrnice 77/91 nemůže být ani v rámci této směrnice považován za vyjádření obecné zásady práva Společenství. Soudní dvůr totiž odmítl extenzivní výklad tohoto článku 42 z důvodu, že by měl za následek, že by čl. 29 odst. 4 této směrnice týkající se podmínek, za kterých lze omezit předkupní právo, byl zbaven svého užitečného účinku (viz výše uvedený rozsudek Komise v. Španělsko, body 32 a 33).

41 Pokud jde o bod 2 písm. a) schématu C v příloze směrnice 79/279, podle kterého musí společnost zaručit rovné zacházení se všemi akcionáři, kteří jsou ve stejném postavení, postačí uvést, že toto ustanovení bylo mezitím zrušeno a nahrazeno článkem 17 směrnice 2001/34, který se v souladu se svým názvem použije pouze na povinnost poskytnout informace držitelům cenných papírů.

42 Jak ustanovení směrnice 77/91, tak ustanovení směrnice 79/279 zmíněné předkládajícím soudem se použijí na situace přesně určené a značně odlišné od situace dotčené ve věci v původním řízení. Krom toho se, jak uvádí generální advokátka v bodě 84 svého stanoviska, tato ustanovení v podstatě omezují na úpravu velmi specifických případů v oblasti práva společností, když ukládají společnosti určité povinnosti na ochranu všech akcionářů. Postrádají tedy obecný charakter, který je svou povahou vlastní obecným právním zásadám.

43 Zadruhé, pokud jde o třetí obecnou zásadu a sedmnácté doplňkové ustanovení kodexu chování, jakož i směrnici 2004/25, je třeba podotknout, že ani kodex, ani tato směrnice neobsahují výslovně zmínku o existenci obecné zásady práva Společenství, která by se týkala ochrany menšinových akcionářů.

44 Co se týče kodexu chování, je třeba jednak zdůraznit, že jeho první obecná zásada rozlišuje ve svém druhém pododstavci mezi platnými právními nebo správními předpisy a zásadami řádného chování. V tomto ohledu tato první zásada staví naroveň zásady řádného chování užívané na trzích a zásady doporučované kodexem chování. Z toho vyplývá, že podle tohoto kodexu mají tyto zásady, jakožto prameny práva, stejnou hodnotu jako zásady užívané na trzích. Takové závěry ohledně právní povahy uvedených zásad jsou přitom patrně neslučitelné s domněnkou, podle které se třetí obecná zásada a sedmnácté doplňkové ustanovení uvedeného kodexu opírají o obecnou zásadu práva Společenství.

45 Dále, ani třetí obecná zásada, ani sedmnácté doplňkové ustanovení kodexu chování nevyjadřují povinnost rovného zacházení absolutně a závazně. Zejména podle druhého pododstavce sedmnáctého doplňkového ustanovení tohoto kodexu je pouze „žádoucí“ poskytnout všem akcionářům možnost převést jejich cenné papíry, a to pouze v rozsahu, v němž menšinoví akcionáři nepožívají rovnocenné ochrany.

46 Takové znění přitom s ohledem na judikaturu uvedenou v bodě 34 tohoto rozsudku brání tomu, aby bylo možné vyvodit z těchto ustanovení existenci obecné zásady práva Společenství týkající se ochrany menšinových akcionářů. Závěry obsažené v bodě 6 doporučení 77/534, podle nichž existuje v dotčených kruzích ohledně těchto zásad jednání široký konsensus, jsou tudíž irelevantní.

47 Pokud jde o směrnici 2004/25, ta ve svém článku 5 zavádí povinnost akcionářů, kteří ovládli společnost, učinit povinnou nabídku. Ve svém článku 16 upravuje odkoupení na žádost menšinového akcionáře.

48 Druhý, devátý až jedenáctý a dvacátý čtvrtý bod odůvodnění směrnice 2004/25 týkající se nabídky a odkoupení na žádost menšinového akcionáře, přitom neuvádějí ani výslovně, ani implicitně, že by pravidla zavedená touto směrnicí vycházela z obecné zásady práva Společenství. Krom toho tyto body odůvodnění nijak neodkazují na kodex chování nebo na směrnice 77/91 a 79/279, a tedy neumožňují mít za to, že směrnicí 2004/25 byl uskutečněn záměr započatý kodexem chování nebo výše uvedenými směrnicemi.

49 Dále je podle článku 1 směrnice 2004/25 působnost povinné nabídky i odkoupení na žádost menšinového akcionáře omezena na společnosti kotované na burze. Krom toho se povinná nabídka použije podle čl. 5 odst. 1 této směrnice pouze tehdy, pokud osoba drží v důsledku nabytí podíly, jež jí zajišťují ovládnutí této společnosti, a odkoupení na žádost menšinového akcionáře se podle článků 15 a 16 uvedené směrnice uplatní pouze v situaci, kdy akcionář nabyl při veřejné nabídce více než 90 % základního kapitálu spojeného s hlasovacími právy.

50 Tato ustanovení směrnice 2004/25 se tedy použijí na specifické situace, takže z nich nelze vyvodit obecnou zásadu určitého obsahu. Rovněž postrádají obecný charakter, který je svou povahou vlastní obecným právním zásadám, jak již bylo v bodě 42 tohoto rozsudku konstatováno v případě ustanovení směrnice 77/91 a 79/279.

51 Pokud jde konkrétně o ustanovení směrnice 2004/25, na která předkládající soud odkazuje, je třeba poznamenat, že i když osmý bod odůvodnění této směrnice zmiňuje obecné zásady práva Společenství, nic to nemění na tom, že se tento bod odůvodnění vztahuje pouze na procesní záruky a nesouvisí s žádnou zásadou rovného zacházení s akcionáři. Stejně tak z použití výrazu „obecné zásady" v článku 3 této směrnice nelze vyvodit, že by bylo cílem zákonodárce Společenství postavit zásady uvedené v tomto článku naroveň obecným zásadám práva Společenství. Jak vyplývá z výrazu „za účelem uplatňování této směrnice", jedná se pouze o hlavní zásady, jimiž se řídí uplatňování uvedené směrnice členskými státy.

52 S ohledem na výše uvedené je třeba dospět k závěru, že sekundární předpisy práva Společenství, na které předkládající soud odkazuje, neposkytují přesvědčivé informace svědčící o existenci obecné zásady rovného zacházení s menšinovými akcionáři.

53 Krom toho je ještě třeba přezkoumat, zda zacházení, jehož se domáhá Audiolux, může být chápáno jako specifické vyjádření obecné zásady rovného zacházení v oblasti práva společností.

54 Podle ustálené judikatury obecná zásada rovného zacházení vyžaduje, aby se srovnatelnými situacemi nebylo zacházeno odlišně a s odlišnými situacemi stejně, není-li takové zacházení objektivně odůvodněno (viz rozsudek ze dne 16. prosince 2008, Arcelor Atlantique et Lorraine a další, C-127/07, Sb. rozh. s. I-9895, bod 23 a citovaná judikatura).

55 V projednávaném případě je třeba poukázat na to, že zacházení, jehož se domáhá Audiolux, směřuje ke stanovení povinnosti příslušející pouze akcionáři, který ovládl společnost nebo v této společnosti zvýšil svůj vliv. Tato povinnost by mu ukládala povinnost uzavřít smlouvu se všemi menšinovými akcionáři za stejných podmínek, za jakých bylo sjednáno nabytí podílu, prostřednictvím kterého většinový akcionář ovládl

společnost nebo v ní zvýšil svůj vliv, a nesla by s sebou odpovídající právo všech akcionářů spočívající v prodeji jejich akcií většinovému akcionáři.

56 Je důležité určit, zda skutečnosti uvedené v předcházejícím bodě tohoto rozsudku mohou být považovány za vyjádření obecné zásady rovného zacházení.

57 Pokud jde o zavedení povinnosti většinového akcionáře a určení podmínek s tím souvisejících, je třeba konstatovat, že obecná zásada rovného zacházení sama o sobě nemůže vést ke vzniku zvláštní povinnosti na straně většinového akcionáře ku prospěchu ostatních menšinových akcionářů ani vymezit specifickou situaci, k níž se taková povinnost váže.

58 Zavedení povinnosti většinových akcionářů, jakož i určení podmínek vztahujících se k této povinnosti by totiž vyžadovalo rozhodnutí o tom, zda ve zvláštní situaci, ve které akcionář ovládne společnost nebo v ní zvýší svůj vliv, vyžadují menšinoví akcionáři zvláštní ochranu, které by mělo být dosaženo uložením povinnosti většinovému akcionáři. Takové rozhodnutí by předpokládalo zvážení zájmů menšinových akcionářů a většinového akcionáře, jakož i značných důsledků v oblasti akvizic podniků, a v souladu se zásadou právní jistoty by vyžadovalo specifické vyjádření tak, aby se procesní subjekty mohly jednoznačně seznámit se svými právy a povinnostmi a postupovat podle toho (viz, co se týče požadavků zásady právní jistoty, rozsudek ze dne 10. března 2009, Heinrich, C-345/06, Sb. rozh. s. I-1659, bod 44).

59 Stejně tak, i za předpokladu, že menšinoví akcionáři vyžadují zvláštní ochranu, nemění to nic na tom, že je možné zvolit z různých alternativních způsobů zajištění této ochrany.

60 Kodex chování totiž odkazuje ve svém sedmnáctém doplňkovém ustanovení na „rovnocennou ochranu“, jíž mohou požívat menšinoví akcionáři, a doporučení 77/534 zmiňuje ve svém bodě 11 písm. C omezení pravomocí většinového akcionáře jako příklad takové rovnocenné ochrany.

61 Obecná zásada rovnosti tedy rovněž nemůže být určující pro volbu mezi různými myslitelnými způsoby ochrany menšinových akcionářů doporučenými v těchto aktech sekundárního práva Společenství.

62 Taková zásada, jaké se dovolává Audiolux, předpokládá legislativní volbu založenou na poměrném vážení dotčených zájmů a na přesných a podrobných předem stanovených pravidlech (viz obdobně rozsudky ze dne 15. července 1970, ACF Chemiefarma v. Komise, 41/69, Recueil, s. 661, body 18 až 20; ze dne 5. března 1980, Ferwerda, 265/78, Recueil, s. 617, bod 9, jakož i usnesení ze dne 5. března 1999, Guérin automobiles v. Komise, C-153/98 P, Recueil, s. I-1441, body 14 a 15) a nemůže být vyvozena z obecné zásady rovného zacházení.

63 Obecné zásady práva Společenství se totiž nacházejí na úrovni ústavních předpisů, zatímco zásada, jíž se dovolává Audiolux, se vyznačuje takovou mírou podrobnosti, jaká vyžaduje legislativní zpracování, jež je na úrovni Společenství zajištěno akty sekundárního práva Společenství. Zásada, jíž se dovolává Audiolux, tedy nemůže být považována za autonomní obecnou zásadu práva Společenství.

64 Vzhledem k výše uvedenému je třeba na první a druhou otázku odpovědět tak, že právo Společenství neobsahuje obecnou právní zásadu, podle které jsou menšinoví akcionáři chráněni povinností většinového akcionáře, který ovládl nebo ovládá společnost, nabídnout jim odkoupení jejich akcií za stejných podmínek, jaké byly sjednány při nabytí podílu, prostřednictvím kterého většinový akcionář ovládl společnost nebo v ní zvýšil svůj vliv.

65 Vzhledem k této odpovědi není namístě na třetí otázku odpovědět.

K nákladům řízení

66 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

Právo Společenství neobsahuje obecnou právní zásadu, podle které jsou menšinoví akcionáři chráněni povinností většinového akcionáře, který ovládl nebo ovládá společnost, nabídnout jim odkoupení jejich akcií za stejných podmínek, jaké byly sjednány při nabytí podílu, prostřednictvím kterého většinový akcionář ovládl společnost nebo v ní zvýšil svůj vliv.

Podpisy.